

„Іоанн Матфей Баслрабы въ господскон ихъ топографії иже къ столицуномъ градѣ „Терговици.“

„Къ лето бытїа иїра 7391 б рож. ѿв. ахм.“

Това е довольно доказателство колко е пострадалъ старо - български нашъ писменъ изыкъ отъ чужды нарѣчым; а чрѣзъ писменнаго изкрывеннаго изыка пострадалъ е и говорими нашъ изыкъ, щото днѣсъ въ Българии са слуша разногласно произношение. Това разислава и въпросъ: защо Власи наричажтъ Българи Сърбы и изыкъ имъ сърбещы, а молдовани гы наричажтъ чисто Булгари и изыкъ имъ булгарещи, защото Сърби послѣ падения Българии имали въ Влашко влияние, а въ Молдавија никакъ неуспѣли да добијатъ такова нѣщо!

Намъ тукъ не ни е прѣдмѣтъ да говоримъ о изыкѣ, ны смы въ друго съчинение обширио о тому писали съ много такива доказательства. Нашъ прѣдмѣтъ е тукъ да изслѣдувамы нѣщо си за Асѣнски славни вѣкъ.

- ¹³⁾ Морно-Поле е равно просторище на южнѣ странѣ Търнова града лѣжаще. Види са това има да му е дадено, защото въ старо врѣма сѫ застрѣлавали тамъ пристѣпници закона. Турское правительство и до днѣсъ юще се на това място погубва виновницы. Сѫществуе и народно попрѣданіе, чи после падения Българии тамо были избити много отъ оставшихъ Българскихъ велиможъ къту гы призовали на угощениe съ измамъ и ненадѣйно нападнѣли на тѣхъ и гы изсѣкли! прибавяжтъ юще чи и въ послѣдни врѣмана отъ падения Българии, кой то е знаилъ да прочитва и да писва малко нѣщо или въ кого са е находило знакъ книжевности, се тамо были избити, а то е было по поущрѣнија фанариотовъ.
- ¹⁴⁾ Любопытно е чи влашки лѣтописецъ назъвава Българи *Шкѣи!* не съкрыва ли са подъ това има Иродотовое *Sаки* = Саки? Тии Саки въ старость живѣли въ прѣдѣла около Маргъ рѣкѣ между собственно назъваемъ Аријъ и Багдриянъ, = Бого-дарена и носѣше то място название на скытски изыкъ *Морава*. А обитаціихъ камъ възтокъ отъ Моравѣ Сакахъ, каспийский Саки или Скыти тѣхны братии назъвавали гы *за-моравias* = Заморавци; тѣхна една царица носила има на скытски *Zarina* = Зарина, отъ зарѣ — зарина, свѣтла — на самскр. *harina* = харна наше днѣшно. Еленски писатели изкрывили имана стarihъ народовъ и затѣмнили цѣлѣ старѣ европѣйскѣ повѣстности!
- ¹⁵⁾ Найпървое плема, кое е дошло въ Българии отъ Хиндистана чрѣзъ Малѣ Азиј и дало има *Въспоръ*, *Виза* или *Вида* (Византионъ послѣ погърчено), и *Блѣ* = Стара планина, *Загорье*, *Нагорье*, *Шуменъ* и проч., то е принесло Сивовѣ или Суровѣ вѣрѣ, и говорило е Самъ - съкрыты изыкъ на кого сѫ писаны книги, кои носѣхъ има *Вѣда* = знание. То плема са разпространило отъ Възпора по край чѣрно море до Дунава и покрай Старѣ планинѣ по сичкѣ Тракиј, какъ то и отъ другај странѣ Дунава — Скандинавиа = Секамъ — Дунавим страна, до Атлантическое море; а друго отдѣление се отъ Азиј дошавше допрѣло до Кимеричъски Възпоръ, и то плема носило има Гѣбри = Гебри. Грѣци искривили таково има на *Кѣлпдои*, не имѣюще твѣрдое произношение нашего г, замѣнили го съ к, а б замѣнили съ ил.